

STENHUMLE

AF ROLF TULSTRUP THEUERKAUF

Danmarks Biavlerforening

rt@biavl.dk

Stenhumle (*Bombus lapidarius*) er en meget almindelig humlebiart i Danmark. Arten er kendetegnet ved en slank og langstrakt krop med en mørkerød hale. Dronningen er mellem 18 og 22 mm lang, og med sort glinsende behåring på bryst og øverste del af bagkroppen. Arbejderne er betydeligt mindre end dronningen, og de når en længde af 9-17 mm (under perioder med fødemangel og sidst på sæsonen kan ses meget små arbejdere, dværgindivider). Hannerne er mellem 10 og 15 mm lange, og adskiller sig fra arbejdere og dronning ved at have et gult bånd forrest på brystet – dette bånd kan være meget reduceret. Hannerne har en længere behåring og et pjusket udseende i forhold til arbejdere og dronninger.

Fødeplanter: Stenhumle kan leve af pollen fra flere plantefamilier (polylektisk) og samler nektar i en lang række plantearter. Stenhumle er en korttunget art.

Levested: Lever i det dyrkede land, haver, parkanlæg, skovbryn, heder, enge og lignende.

Redesteder: Stenhumle kan bygge rede både over og under jorden. Bygger gerne rede i forladte musehuller

og andre hulrum i jorden, men også i forladte fuglereeder, under stråtage og under gamle træerødder.

Levevis: Omkring midten af april fremkommer de overvintrede dronninger. Når dronningen har fundet et egnet redested, etablerer hun selve reden med honningkrukker (som bruges til opbevaring af indsamlet nektar) og yngelceller. Dronningen lægger 8-16 æg, og efter 4-5 uger er det første kuld arbejdere klækket. Arbejderne overtager dronningens opgaver, så hun nu primært lægger æg. Kolonien vokser i antal, og stenhumle får forholdsvis store kolonier med op mod 3-400 individer.

Stenhumle hører til gruppen af pollengemmere, hvilket betyder, at arten bruger de ældste, forladte kokoner til oplagring af pollen, som bruges til larvefoder. Hos pollengemmere bliver hver enkelt larve fodret af en arbejderbi eller af dronningen.

Omkring slutningen af juli vil kolonien have produceret hanner og nye dronninger. Hannerne parrer sig gerne flere gange, mens dronninger overvejende kun parrer sig én gang. De parrede dronninger vil lede efter egnede steder, hvor de kan overvintre. Det gamle bo går i opløsning.

Hvornår: Stenhumle optræder fra april til august.

Udbredelse: Stenhumle er almindelig og udbredt over hele landet, men mangler på nogle øer, bl.a. Læsø og Anholt.

Forvekslingsmuligheder: Stenhumle kan forveksles med andre rødhalede arter, men er med den slanke kropsform, kulsorte pels og mørkerøde hale ikke til at tage fejl af.

Kilder

Dupont YL & Madsen HB (2010) Humlebieer. Natur og Museum 1/2010.

Westrich P (2018) Die Wildbienen Deutschlands. Ulmer Verlag.

www.naturbasen.dk

Foto Maria Gram